

Anvisning

Statens arbetsmarknadsverk

23.3.2020

VN/5733/2020

VN/5733/2020-VM-3

Ministerierna, ämbetsverken och inrättningarna

KOMPLETTERANDE ANVISNINGAR MED ANLEDNING AV CORONAVIRUSEPIDEMIN**Grund för utfärdande av anvisning**

Reglementet för statsrådet 17 § Förordningen om statens tjänstekollektivavtal 7 §

Giltighetstid

23.3.2020–12.6.2020

Allmänt

Genom detta dokument utfärdas det kompletterande anvisningar och tolkningar utöver dokumentet VN/5733/2020-VM-1 av den 12 mars 2020 "Anvisningar till ämbetsverken för eventuell koronaviruserpidemi och beredskapen inför den", som fortfarande är i kraft och som ska följas.

Befogenheter enligt beredskapslagen (1552/2011)

Statsrådet utfärdade den 17 mars 2020 med stöd av beredskapslagen (128/2020) en förordning som gör det möjligt att reagera på personalbrist i kritiska funktioner i samhället som orsakas av viruserpidemin. Arrangemangen gäller arbetstid, semestrar och uppsägningstid när en arbetstagare säger upp sig från jobbet.

Förordningen kan tillämpas endast på personal som arbetar inom hälso- och socialvården, räddningsväsendet, nödcentralsverksamheten samt polisväsendet. En förlängning av uppsägningstiden tillämpas dock inte inom polisväsendet.

Förordningen påverkar inte verksamheten vid de ämbetsverk som inte hör till ovan nämnda sektorer. Dessa ämbetsverk följer fortfarande den gällande normala lagstiftningen och de gällande tjänste- och arbetskollektivavtalen.

Distansarbete

Statsrådet fastslog den 16 mars 2020 att "arbetsgivarna inom den offentliga sektorn förordnar de arbetstagare inom den offentliga sektorn till distansarbete vilkas arbetsuppgifter möjliggör det". Statliga ämbetsverk och verksamhetsenheter genomför statsrådets riktlinjer genom sina egna avgöranden. Genomförandet ska ske med beaktande av tryggheten av ämbetsverkens verksamhet och möjliggörandet av kritiska statliga funktioner, varvid det kan vara möjligt att man trots riktlinjerna inte kan möjliggöra

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Finansministeriet

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PB 28
 00023 Statsrådet

Snellmansgatan 1 A
 Helsingfors

0295 16001
 +358 295 16001

valtiovarainministerio@vm.fi

distansarbete för alla tjänstemän och arbetstagare, utan arbetet måste utföras också på en tjänste- och arbetsplats eller på andra arbetsplatser som ämbetsverket bestämmer.

Med avvikelse från Statens arbetsmarknadsverks anvisning om distansarbete av den 10 november 2015 (VM/2510/00 .00 .00/2015) är det under detta dokumentets giltighetstid möjligt att stämpla arbetstiden vid distansarbete i systemen för flexitid i enlighet med den faktiska arbetstiden. Förfarandet ska godkännas av ämbetsverkets ledning och chefer och ämbetsverken ska ge närmare anvisningar om hur arbetstidsstämplingarna ska genomföras. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid arbetstidsledningen och arbetstidsutfallet ska följas i enlighet med normal praxis. Stämplingen av arbetstiden vid distansarbete gör det också möjligt för tjänstemän och arbetstagare att använda saldot för flexitid för att förkorta arbetstiden t.ex. om familjesituationen kräver det, förutsatt att detta är möjligt med beaktande av arbetsuppgifterna.

Den som arbetar på distans kan under detta dokumentets giltighetstid också åläggas att arbeta övertid hemma i enlighet med de bestämmelser och villkor som gäller för honom eller henne, om utförandet av tjänste- och arbetsuppgifterna under epidemin kräver det.

Grunder för frånvaro

I FM:s dokument av den 12 mars 2020 utfärdas det anvisningar om grunderna för frånvaro och anställningsvillkoren i situationer där det är fråga om beslut enligt lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016). Om ett beslut enligt lagen om smittsamma sjukdomar inte finns att tillgå, om det inte är säkert att ett sådant beslut finns eller om ett sådant beslut aldrig fattats trots att personen varit i kontakt med hälso- och sjukvården, ska utgångspunkten vara att tjänstemannens och arbetstagarens frånvaro från arbetet ska följa normala bestämmelser i statstjänstemannalagen, arbetsavtalslagen och statens allmänna tjänste- och arbetskollektivavtal. Om ett beslut enligt lagen om smittsamma sjukdomar senare finns att tillgå, rättas de avgöranden som fattats om anställningsvillkoren vid behov med beaktande av beslutet.

Om en tjänsteman eller arbetstagare på arbetsgivarens initiativ förordnats att som en försiktighetsåtgärd vistas någon annanstans än på sin tjänste- eller arbetsplats – personen i fråga vistas då i allmänhet hemma – för att förhindra spridning av en smittsam sjukdom och tjänstemannen eller arbetstagaren är frisk och lönebestämmelserna för sjukdomstiden inte kommer i fråga, kan det vara fråga om ett arrangemang för distansarbete i enlighet med tidigare anvisningar. Om distansarbete inte är möjligt, betraktas frånvaro på arbetsgivarens initiativ som en försiktighetsåtgärd under arbetstid och för den tiden betalas normal lön enligt tjänste- och arbetskollektivavtalet.

Om en tjänsteman eller arbetstagare som arbetar på distans på eget initiativ vill befrias från skyldigheten att arbeta, ska han eller hon normalt ansöka om en grund för frånvaro och avslutande av arbetet. Det kan då vara fråga om t.ex. semester, saldoledighet eller någon annan motsvarande ledighet, tjänstledighet utan lön eller befrielse från arbetet, även avtal om deltidsarbete är en möjlighet. I dessa situationer iakttas sådana sedvanliga bestämmelser i lagstiftningen samt i tjänste- och arbetskollektivavtal som möjliggör frånvaro från arbetet. En sådan situation kan komma i fråga t.ex. när en tjänsteman eller arbetstagare vill stanna och ta hand om sitt barn eller andra närstående utan att samtidigt ha skyldighet att arbeta. På grund av de varierande situationerna varierar även grunderna för frånvaro och befrielse från skyldigheten att arbeta från fall till fall. För att förhindra spridningen av coronaviruset är det motiverat att förhålla sig positivt till tjänstemäns och arbetstagares frånvaro, förutsatt att frånvaron inte äventyrar tryggheten av ämbetsverkets funktioner.

I 2 kap. 12 § 2 mom. i arbetsavtalslagen finns bestämmelser om arbetstagarens rätt till lön på grund av situationer som inte beror på arbetstagaren eller arbetsgivaren. Coronavirusepidemin kan vara en orsak till att tillämpningen av denna bestämmelse kan komma i fråga. Ämbetsverken ska kontakta Statens arbetsmarknadsverk innan de vidtar åtgärder enligt lagrummet.

Samarbete

Vid beredningen av beslut som fattas för att trygga verksamheten iakttas de samarbetsförpliktelser och andra procedurbestämmelser som anges i dokumentet av den 12 mars 2020. Statens huvudavtalsorganisationer FOSU r.f., Fackförbundet Pro r.f., JHL r.f. och Statens arbetsmarknadsverk är eniga om att de undantagsförhållanden enligt 3 § 1 mom. 3 och 5 punkten i beredskapslagen som konstaterats på grund av coronavirusepidemin uppfyller kriterierna i 41 § 2 mom. i lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar för att ämbetsverken vid behov ska kunna fatta beslut som förutsätter att ämbetsverkets verksamhet tryggas utan samarbete på det sätt som avses i lagrummet i fråga. Detta kan ske när de sakkomplex som räknas upp i 12 § 1, 2 och 4 punkten i lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar samt de sakkomplex som avses i 15 § 1 mom. 1 och 3 punkten behandlas, med undantag av förflyttning av personal till andra uppgifter, till en annan tjänst eller permanent till en annan ort.

Exceptionella arrangemang i anslutning till samarbetsförfarandet kan således genomföras i situationer där ämbetsverket snabbt måste anpassa sin verksamhet – till exempel genom arbetstidsarrangemang – och därigenom utförandet av tjänstemännens och arbetstagarnas arbete och arbetssätt på grund av coronavirusepidemin.

Förhandlingsdirektör

Sari Ojanen

Regeringsråd

Risto Lerssi

Bilagor

Sändlista   Ämbetsverk, inrättningar och statliga ministerierna

För kännedom